

VIORICA NAGHIU

Târgul fetelor și al cepelor

Târgul fetelor și al cepelor ca și **Mărsul pe digănie** constituie una dintre cele mai interesante mărturii ale legăturilor tradiționale dintre satele codrenești.

Rolul important în menținerea acestor legături și prietenii îl constituie însă străvechiul Târg de la Asuaj care se ținea la 14 septembrie și care este, o mărturie în plus de vechime a localității și de vechime a ei între toate satele zonei Codrului.

Târgul este foarte vechi și a cunoscut de-a lungul vremii, după cum mărturisesc informatorii, o continuă evoluție. La început erau patru târguri pe an. La Bobotează și la Sângeorz, era târg de animale. În iunie, la Sânziene era târgul cireșelor, (De la Ioan Rusu, 79 ani, Asuaju de Jos, și Maria Nemeș, 84 ani, Asuaju de Jos, 1989) pretext pentru organizarea dansului între tinerii din satele zonei, la fel ca și cel din 14 septembrie. Cu timpul, târgul din 14 septembrie a rămas singurul de peste an. Avea loc fix de organizare în mijlocul satului Asuaju de Sus, pă ulița Stârcului.

La început s-a numit **Târgul fetelor** deoarece era o sărbătoare a fetelor, a tineretului din satele codrenești. Tinerii din fiecare sat mergeau la târg împreună, cu Ceastarâșii lor și făceau danț.

Fiecare sat avea danțul lui și tinerii făceau dovada măiestriei de a dansa. La început dansau numai fetele și feciorii dintr-un sat, apoi mergeau de la un danț la altul și se împrieteneau cu tinerii din celelalte sate sau revedeau prietenii vechi, legate cu ocazia digăniilor. Era un prilej de veselie, de bucurie și de prietenie o sărbătoare tinerească. De Ziua târgului tizeșii din fiecare sat umblau de la un dans la altul și tocmeau pă cei mai buni ciatarâși, (De la Gavril Hobotan, 57 ani, Asuaju de Jos, 1989) să le cânte la dans

Descânțece

Descânțec de venit lapte la vaci

13.

Să luără mândraia, de la
casa ei
De la ieslea iei,
Pă ulițâle satului,
Răjind și bornăind
Nime-n lume n-o aude.
Maica Sfântă din poarta
raiului

O întreabă:

-Ce răjești, ce bornăiești?

-Cum n-oi răji, cum n-oi
bornăi

-Că bobonitorile,

Pocicănitorile

Mi-o luat laptele mne

Untu' mne

Groștioru mne.

Maica de cornu' drept

Luat-u-o

Bine o hrănit,

De untu i

De groștioru i

De mădua i

De puterea i.

*De la Hossu Anișca, 76
ani, Asuaju de Jos*

Descântec de venit laptile la vaci

14.

Na, mândraie, na (de 3
ori)
Io nu strâng numele tău,
Io strâng laptile tău,
Dulceața ta,
Groștioru tău,
Mădua ta,
De unde-i dusă
De unde-i pusă.
Din ulcele acoperite,
Din hârboaiie lăcustite
De-i dusă în vecini
Să die prin gard de stini
De-i dus de strâgoi
Să die-napoi.
De-i dus de cățele
Să die prin gard de
nuiele!
Să se pună-n vine
Din vine în uger,
Din uger în țâțe,
Din țâțe în doniță.
Mândru și frumos
Cum l-o lăsat Maica
Sfântă și Domnu Cristos
Că mnie a altuie nu-mi
trebe
Nici cât un grăunț de
mac
În patru crăpat.

*De la Tomșe Leontina, 63
ani, Asuaju de Jos*

tot anu'. Tinerii erau îmbrăcați frumos în portul tradițional, fetele purtau flori în păr iar băieții aveau flori în clop (pălărie). Cei care veneau mai de departe, de peste Codru veneau în care cu cai iar caii erau împodobiți cu flori iar la urechi aveau legate ciucalauă roșii. Între danțuri (pauza dintre dansuri) fetele și feciorii erau chemați și pămînie de tinerii din localitate, prilej cu care fetele își schimbau hainele, încât această manifestare apărea ca un fel de paradă a portului popular, o mărturie a priceperii și hărniciei femeilor din zonă, a măiestriei de a dansa, ceea ce constituie unul din criteriile de apreciere a frumuseții tinerilor.

Cu ocazia Târgului se cunoșteau tinerii din zonă, se întâlneau cei ce-și erau dragi și se făceau chiar demersuri pentru căsătorie. Într-o parte a târgului se așezau cei mai bătrâni care aduceau și obiecte de vândut. Băieții aduceau oale de lut, asuăjenii vestiți în prelucrarea lemnului vindeau unelte de lemn necesare în gospodărie: care, grape, sănii, toporâște de coasă, furci, războaie, coade de sape, greble, și mai aduceau vite și cai. Cei din zona Someșului aduceau zarzavaturi și obiecte de nuiele: coșuri, coșerci. Puțin mai târziu au început a veni cu cepe până de prin jurul Șimleului, din Pericei și din alte sate din zona Sălajului. Pe măsură ce tinerii au renunțat de a mai veni cu danțu', a câștigat teren aspectul economic iar pentru faptul că erau multe cepe, târgul a început să fie numit și **Târgul cepelor**.

Așa cum arată Dumitru Pop Sărbătoarea aceasta colectivă și tradițională a tineretului aparținător satelor din zona Codrului constituie o dovadă grăitoare a legăturilor trainice existente între ele de-a lungul vremii. Iar conținutul manifestării vine să probeze chiar vechimea ei.

De asemenea, Dumitru Pop arată că între Târgul de fete de pe Găina și cel din Asuaju de Sus există asemănări izbitoare, care nu pot fi explicate prin simplă coincidență: au fost manifestări folclorice legate de sărbătoarea populară cunoscută de cealaltă parte a Carpaților, sub numele de **Drăgaica**, sărbătoare care coincidea în Transilvania cu Sânzienele. În ambele cazuri este vorba

de manifestări ale locuitorilor din Munții Apuseni, căci Munții Codrului nu sunt altceva decât punctul terminus al Apusenilor spre Miazănoapte. Asemănările dintre cele două manifestări vin totodată să sublinieze caracterul de trecere al zonei Codrului, care îmbină atât particularități ale ariei nordice cât și ale celei sudice a folclorului Transilvaniei.

Tîrgul cepelor, Asuaju de Sus, 2005; foto: Felician Săteanu

Descântec de venit laptile la vaci

15.

Ne, Mândraie, ne
Ne, Bumbă, ne.
Nu te strâg pă tine,
Nici numele tău,
Că strâg laptile tău,
Groștioru tău,
Puterea ta.
De-i în vecini
Să die pân stini,
De-i în sat
Să vie pân gard
De-i în oale acoperit
De-i sub lacăte lăcătuit,
Să die să nu rămâie.
De unde-i luat,
De unde-i așezat
Să die de unde-i dus
Să nu rămâie,
Nici câtu-i un grăunț de
mac
În patru crăpat.
Numa a tău să die curat.

*De la Ianoș Anica, 73 ani,
Asuaju de Sus*